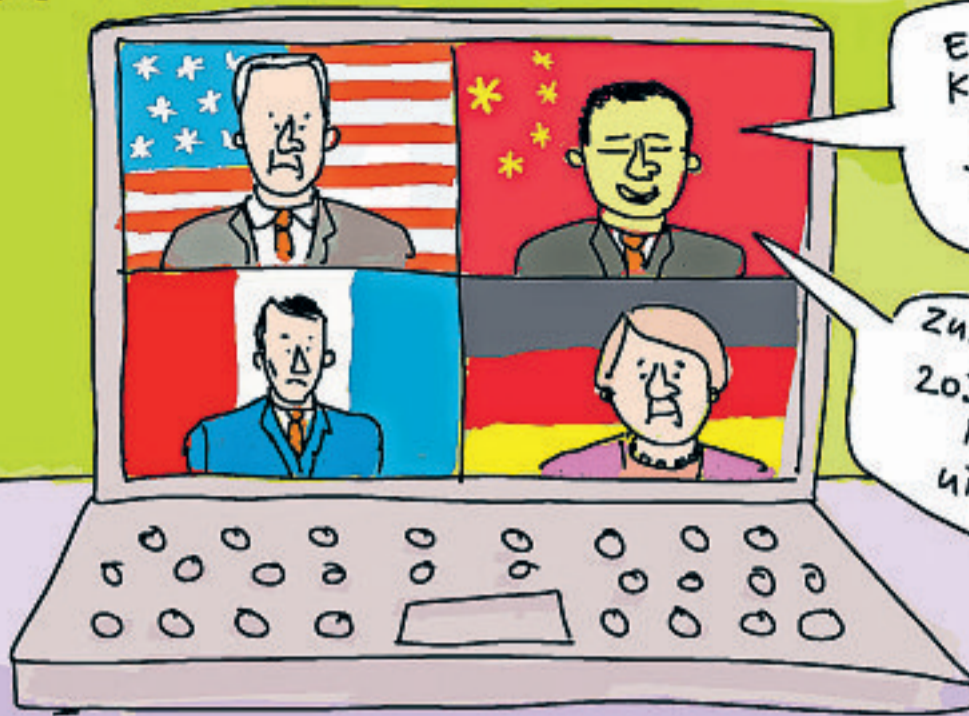

DE NIEUWE CHINESE LOGICA

HEIN DE KORT

ILLUSTRATIE: HEIN DE KORT VOOR HET FINANCIËLE DAGBLAD

ENERGIE

Juich niet te vroeg over de klimaatbeloften van China

De klimaatonderhandelingen zijn flink gestegen op de internationale politieke agenda. Dit heeft alles te maken met de recente terugkeer van de Verenigde Staten naar het Parijse klimaatakkoord van 2015 en de klimaatop in Glasgow die voor komend najaar gepland staat. Vorige week ontmoette John Kerry, de speciale klimaatgezant van de Amerikaanse president, Joe Biden, zijn Chinese tegenvoeter Xie Zhenhu in Shanghai. Hij was daar om de deelname te bespreken van de Chinese president Xi Jinping aan de virtuele klimaatbijeenkomst met Biden en 39 andere regeringsleiders. De top, die is geïnitieerd vanuit Washington, vindt vandaag en vrijdag plaats.

Ondanks de gezamenlijke verklaring dit weekend dat klimaatverandering 'met ernst en urgentie' bestreden moet worden, lijkt de herintreding van de VS in de klimaatonderhandelingen en de gooi naar hervonden leiderschap nog niet op veel enthousiasme te kunnen rekenen in China. Terwijl Kerry de Amerikaanse uitnodigingskracht bij moest zetten, was het klimaat ook een onderwerp in een recent virtueel gesprek van Xi met de Franse president Emmanuel Macron en de Duitse bondskanselier Angela Merkel.

COP 26

Het lijkt erop dat China een verdeel-en-heerskoers heeft ingezet in aanloop naar de onderhandelingen in Glasgow. In november wordt de (door de pandemie uitgestelde) wereldwijde klimaatconferentie gehouden. In de aanloop naar deze 26ste 'Conference of the Parties' van de Verenigde Naties, kortweg COP 26, proberen de VS de draad op te pakken en China te bewegen tot samenwerking op klimaatgebied. Op de agenda staan belangrijke besprekingen, bijvoorbeeld over het regelboek en over de aanstaande evaluatie van de vorderingen in het terugdringen van broeikasgasemissies.

Maar het belangrijkste gespreksonderwerp tussen beide landen is vast de status van China in de COP als ontwikkelingsland. Deze status maakt dat aan het klimaatbeleid van China minder strenge

➔ **Biden tracht leiderschap in onderhandeling over klimaat naar zich toe te trekken met digitale top**

➔ **Samenwerken met China is daarbij cruciaal**

➔ **Optimisme verhoudt zich slecht tot bouw Chinese kolencentrales**

Een pittig gesprek over hoe we de klimaatdoelstellingen van China moeten opvatten, lijkt onafwendbaar

eisen worden gesteld dan aan dat van de VS, de EU en andere Oeso-landen. Dit is de VS al langer een doorn in het oog, vooral omdat China al sinds 2006 de VS overtreft als grootste uitstoter ter wereld.

Het aandeel van China in de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen is verder gestegen, naar 27%. Het VS-aandeel is volgens het Planbureau voor de Leefomgeving gedaald naar 13%, dat van de EU naar 8% en Japan naar 3%. De Oeso-landen, waartoe de VS, Japan en de EU behoren, kunnen de klimaatdoelen van Parijs niet halen zonder bijdragen van China.

PIEKEN

Samenwerking met China is daarom van groot belang voor de VS en EU. China streeft naar het pieken van de uitstoot van broeikasgassen in 2030 en, sinds de verrassende aankondiging van Xi in september 2020, naar klimaatneutraliteit in 2060.

Deze aankondiging kan zowel door de EU als door Biden als een belangrijk aanknopingspunt worden gezien voor samen optrekken naar klimaatneutraliteit, tenzij de Chinese aankondiging (vlak voor de Amerikaanse presidentsverkiezingen) een poging was om de EU en de VS verder uit elkaar te drijven in de aanloop naar een mogelijke herverkiezing van Donald Trump. De aankondiging werd immers instemmend en zonder veel openbare bedenkingen onthaald in de EU.

China heeft twee belangrijke doelen op de internationale klimaat Tafel gelegd: een piek in de broeikasgasemissies in 2030 en klimaatneutraliteit in 2060. Beide doelen lijken bij een nadere blik op de Chinese energie-economie een flinke uitdaging.

Bij het streven naar een uitstootpiek zou je namelijk verwachten dat de inzet op koolstofarmere energie flink toeneemt richting 2030, zodat men na 2030 minder moeite hoeft te doen om klimaatneutraliteit in 2060 te bereiken. De investeringen in zonnepanelen en wind zijn de afgelopen jaren inderdaad toegenomen en ook het gebruik van meer gas in grootstedelijke gebieden past in deze gedachte. Maar uit een rapport van de Global Energy Monitor (GEM) blijkt dat China onverdroten doorgaat met het investeren in nieuwe kolencentrales.

In 2020 nam men in China 38,4 gigawatt (GW) aan kolencentrales in bedrijf, circa 75% van de nieuwe kolencentralecapaciteit in de wereld: een nettotoename van 29,8 GW, rekening houdend met sluitingen. De nieuwe centrales zijn, voor zover bekend, niet uitgerust met technologie voor CO₂-afvang- en opslag. Ook gaven Chinese provincies in 2020 bouwvergunningen voor 29,8 GW aan nieuwe kolencentrales, onder meer in Binnen-Mongolië, de energie-intensieve hotspot voor bitcoinproductie. In 2020 zijn verder plannen gemaakt voor 73,5 GW aan nieuwe kolencentrales. Volgens de GEM ontwikkelt China nu 247 GW aan kolencentrales, waarvan 88,1 GW in aanbouw zijn. Is hier sprake van dissonantie tussen Peking en de provincies?

VERKEERD BEGREPEN?

Bij een nieuwe vijfjarenplanperiode in 2022 moet blijken of China het kolenintensieve pad blijft bewandelen of dat een oekaze uitgaat naar provincies dat het afgelopen is. Uitbreiding van kolencentralecapaciteit in China is immers moeilijk te rijmen met de belofte dat de uitstoot van broeikasgassen zal pieken in 2030. Of hebben we die belofte helemaal verkeerd begrepen? In plaats van minder of geen nettogroei van kolencentrales richting 2030, bouwt China met grote snelheid de kolencentralecapaciteit uit richting 2030. Dat levert inderdaad ook een piek in uitstoot van broeikasgassen op. Volgens de VS en de EU zal een dergelijke strategie indruisen tegen de geest van het Parijse klimaatakkoord. Een pittig gesprek over de interpretatie van doelstellingen van het Chinese klimaatbeleid lijkt onafwendbaar. Klimaat is ook geopolitiek, dat blijkt maar weer.

Coby van der Linde is directeur Clingendael International Energy Programme (CIEP). Reageer via opinie@fd.nl.

